

Inför döden, döendet & efter döden

FoU Nätverk Närsjukvård Skåne
Nordost, Palliativ vård

- Inför döden:
 - Den som först förstår att döden är nära förestående är ofta den svårt sjuka själv
 - Viktigt att som närstående förstå vad som händer den sjuka, ge dem möjlighet att ge uttryck för känslor & frågor

- Döendet:

- Är en process som kan röra sig om sekunder, timmar eller dagar
- Ingen som inte vill ska behöva dö ensam
- När man är döende avtar kroppens livsfunktioner

- Döendet:

- Huden:

- Perifiera kärl dras samman, huden blir kall & fuktig & antar en blåaktig färg
 - Kroppstemperaturen kan variera

- Hjärnan:

- Hjärncellerna med hög ämnesomsättning är känsliga för syrebrist när blodcirkulationen försämras
 - Syrebristen gör ibland den sjuka medvetslös

- Döendet:

- Hjärnan:

- Vissa blir lugna eller lite piggare som om de uppbjöd sina sista krafter, detta kan bero på att endorfinerna, kroppens smärtstillande hormon aktiveras
 - Centra för hörsel & känsel klarar sig ofta längst, hörseln kan t.o.m. skärpas

- Döendet:

- Lungorna:

- Sker ett utträde av vätska när det försvagade hjärtat inte orkar pumpa ut blod i kroppen
 - Rosslig andning
 - Långsamma andetag
 - Cheyne-Stokes andning

- Döendet:

- Blodkärlen:

- Blodet ansamlas i de vävnader som ligger underst
 - Cyanotiska fläckar
 - Blåröda fläckar med vita partier, likfläckar

- Pulsen:

- Svag, oregelbunden puls, svår att palpera
 - Hjärtverksamheten försvagas
 - Blodtrycket sjunker

- Döendet:
 - Vätskebalansen:
 - Urinproduktionen avtar & kan upphöra helt
 - Torra slemhinnor

- Omhändertagandet av den avlidne & närstående ska präglas av integritet, värdighet & respekt
- Efter döden:
 - Kontakta anhöriga om detta ej är gjort, undvik att meddela dödsfall på telefon
 - Ge tid till stillhet, ingen brådska
 - Gott bemötande & stöd till närstående
 - Visa vördnad för den avlidne & respektera olika kulturella & religiösa traditioner

- Efter döden:
 - Vilka kläder & smycken ska den avlidna bära?
 - Erbjud de närstående att delta i omhändertagandet
 - Informera de närstående att de själva tar kontakt med begravningsbyrån
 - Berörd personal informerar varandra om dödsfallet
 - Får berätta för utomstående att någon avlidit utan att bryta mot tystnadsplikten
 - Erbjud närstående kontakt med behandlande läkare & sjuksköterska en tid efter dödsfallet

Att bli hjälpt, sedd & bekräftad, få samma
uppmärksamhet som vid livets början, att
få tillhöra de högst prioriterade